

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2019. szeptember 18.
(OR. en)

12273/19

**Intézményközi referenciaszám:
2019/0193(NLE)**

**ENV 782
COMER 108
MI 649
ONU 95**

JAVASLAT

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Jordi AYET PUIGARNAU igazgató
Az átvétel dátuma:	2019. szeptember 16.
Címzett:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2019) 413 final
Tárgy:	Javaslat – A TANÁCS HATÁROZATA az Európai Unió által a higanyról szóló Minamata egyezmény részes felei konferenciájának harmadik ülésén a higanytartalmú hulladékokra vonatkozó küszöbértékek meghatározásáról szóló határozatnak az egyezmény 11. cikkének (2) bekezdésével összhangban történő elfogadásával kapcsolatban képviselendő álláspontról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2019) 413 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2019) 413 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2019.9.16.
COM(2019) 413 final

2019/0193 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által a higanyról szóló Minamata egyezmény részes felei konferenciájának harmadik ülésén a higanytartalmú hulladékokra vonatkozó küszöbértékek meghatározásáról szóló határozatnak az egyezmény 11. cikkének (2) bekezdésével összhangban történő elfogadásával kapcsolatban képviselendő álláspontról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT TÁRGYA

E javaslat tárgya az Unió által a higanyról szóló Minamata egyezmény részes felei konferenciájának harmadik ülésén az egyezmény 11. cikkének (2) bekezdésében említett, a higanytartalmú hulladékokra vonatkozó küszöbértékek meghatározásáról szóló határozat tervezett elfogadásával kapcsolatban képviselendő álláspont meghatározásáról szóló határozat.

2. A JAVASLAT HÁTTERE

2.1. A higanyról szóló Minamata egyezmény

A higanyról szóló Minamata egyezmény (a továbbiakban: egyezmény) az emberi egészségnek és a környezetnek a higany és a higanyvegyületek emberi eredetű, levegőbe, vízbe és talajba történő kibocsátásával szembeni védelmét szabályozó legfontosabb nemzetközi jogi keret. A higany teljes életciklusát lefedi, annak elsődleges kitermelésétől a hulladékká vált higany ártalmatlanításáig.

Az egyezmény 11. cikkének (2) bekezdése értelmében az egyezmény alkalmazásában a higanytartalmú hulladékok olyan anyagokat vagy tárgyakat jelentenek, amelyek a) higanyból vagy higanyvegyületekből állnak; b) higanyt vagy higanyvegyületeket tartalmaznak; vagy c) higanytal vagy higanyvegyületekkel szennyezettek olyan mennyiségben, amely meghaladja a részes felek konferenciája által meghatározott küszöbértékeket, és amelyeket a nemzeti jognak vagy az egyezménynek megfelelően ártalmatlanítanak, ártalmatlanításra szánnak vagy ártalmatlanítaniuk kell. E rendelkezés hozzáteszi, hogy a higanytartalmú hulladék szóban forgó fogalom meghatározása nem foglalja magában a bányászatból visszamaradó hulladékokat (fedőrétegek, meddő kőzetek és zagyok), kivéve az elsődleges higanybányászatból visszamaradó bányászati hulladékokat, amennyiben azok a részes felek konferenciája által meghatározott küszöbértékeket nem meghaladó mennyiségű higanytal vagy higanyvegyületeket tartalmaznak.

Az egyezmény 11. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy a 11. cikk (2) bekezdése értelmében higanytartalmú hulladéknak minősülő hulladékot környezetkímélő módon kell kezelni.

Az egyezmény 2017. augusztus 16-án hatályba lépett.

Az Európai Unió, csakúgy mint a legtöbb tagállam¹, részes fele az egyezménynek².

2.2. A részes felek konferenciája

Az egyezmény részes feleinek konferenciája ellátja az egyezmény által ráruházott feladatokat, és e célból mérlegeli és végrehajtja többek között az egyezmény célkitűzéseinek eléréséhez szükséges további intézkedéseket, beleértve a vonatkozó iránymutatások elfogadását is.

Az egyezmény 28. cikke és a részes felek konferenciájának első ülésén (2017. szeptember 24–29.) elfogadott, az eljárási szabályzatról szóló MC-1/1 határozat értelmében a részes felek

¹ 2019. június 20-án huszonhárom tagállam – Ausztria, Belgium, Bulgária, a Cseh Köztársaság, Dánia, az Egyesült Királyság, Észtország, Finnország, Franciaország, Hollandia, Horvátország, Írország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, Málta, Németország, Portugália, Románia, Svédország, Szlovákia és Szlovénia – megerősítette a higanyról szóló Minamata egyezményt.

² A Tanács (EU) 2017/939 határozata (2017. május 11.) a higanyról szóló Minamata Egyezménynek az Európai Unió nevében történő megkötéséről (HL L 142., 2017.6.2., 4. o.).

egy-egy szavazattal rendelkeznek. Ugyanakkor az Unió regionális gazdasági integrációs szervezetként a hatáskörébe tartozó kérdéseket illetően az egyezményben részes tagállamainak számával megegyező számú szavazattal gyakorolja szavazati jogát. Az Unió nem gyakorolhatja szavazati jogát, ha valamelyik tagállama saját maga él szavazati jogával, és fordítva.

2.3. A részes felek konferenciájának tervezett jogi aktusa

A részes felek konferenciája a második (2018. november 19–23-i) ülésén elfogadta az MC-2/2 határozatot³ a műszaki szakértők csoportjának létrehozásáról, amelynek megbeszéléseket kell folytatnia a higanytartalmú hulladékok küszöbértékeiről a harmadik ülést megelőző ülésszakközi időszakban. A fent említett csoport megbízatása különösen a higanytartalmú hulladékokra – beleértve a bányászatból visszamaradó hulladékokra – vonatkozó küszöbértékek megállapítására szolgáló megközelítések és módszertanok kidolgozására szolt.

A szakértői munka eredményeinek fényében a részes felek konferenciája a harmadik ülésén várhatóan határozatot fogad el erről a kérdéstről (a továbbiakban: tervezett jogi aktus).

A tervezett jogi aktus küszöbértékeket fog meghatározni, amelyek lehetővé teszik majd az egyezmény 11. cikkének hatálya alá tartozó, a) higanyból vagy higanyvegyületekből álló, b) higanyt vagy higanyvegyületeket tartalmazó vagy c) higannyal vagy higanyvegyületekkel szennyezett hulladékok azonosítását. Ennek megfelelően a tervezett jogi aktus meghatározza az egyezmény hulladékokra vonatkozó rendelkezéseinek, különösen a higanytartalmú hulladékok környezetkímélő módon való kezelésére vonatkozó kötelezettségről szóló 11. cikke (3) bekezdésének hatályát.

3. AZ UNIÓ ÁLTAL KÉPVISELENDŐ ÁLLÁSPONT

Az Unió által képviselendő javasolt álláspont az, hogy a részes felek konferenciájának harmadik ülésén támogatni kell az uniós vívmányokkal összhangban álló határozat elfogadását.

A higanytartalmú hulladékokra uniós szintű szabályozás vonatkozik, nevezetesen a higanyról és az 1102/2008/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2017. május 17-i (EU) 2017/852 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁴, a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. november 19-i 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁵, az ásványi nyersanyag-kitermelő iparban keletkező hulladék kezeléséről és a 2004/35/EK irányelv módosításáról szóló, 2006. március 15-i 2006/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁶, valamint a hulladékjegyzéknek a hulladékokról szóló 75/442/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének a) pontja értelmében történő meghatározásáról szóló 94/3/EK határozat, valamint a veszélyes hulladékok jegyzékének a veszélyes hulladékokról szóló 91/689/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének (4) bekezdése értelmében történő

³ MC-2/2 határozat: *A higanytartalmú hulladékokra vonatkozó küszöbértékek*; A higanyról szóló Minamata egyezmény részes felei konferenciájának jelentése a második ülésen végzett munkáról, UNEP/MC/COP2/19, 2018. december 6.; itt olvasható:

<http://www.mercuryconvention.org/Meetings/COP2/tabid/6355/language/en-US/Default.aspx>

⁴ HL L 137., 2017.5.24., 1. o.

⁵ HL L 312., 2008.11.22., 3. o.

⁶ HL L 102., 2006.4.11., 15. o.

meghatározásáról szóló 94/904/EK tanácsi határozat felváltásáról szóló, 2000. május 3-i 2000/532/EK bizottsági határozat⁷.

A hulladékra vonatkozó uniós jog a fent említett 2008/98/EK irányelv 13. és 17. cikkében meghatározott kulcsfontosságú kötelezettségen alapul, amely szerint a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a hulladékgazdálkodás az emberi egészség veszélyeztetése és a környezet károsítása nélkül történjen. E rendelkezések végrehajtják az egyezmény 11. cikkének (3) bekezdésében foglalt, a környezetkímélő módon való kezelésre vonatkozó kötelezettséget.

Az EU fontos szerepet játszott az egyezmény kidolgozásában, beleértve a higanytartalmú hulladékokra vonatkozó rendelkezéseit is, és az uniós szakértők jelentős mértékben hozzájárultak a tervezett jogi aktushoz, ugyanakkor a hulladékra vonatkozó uniós vívmányok túlmutatnak az egyezmény 11. cikkén, mivel a szóban forgó rendelkezésben említett valamennyi higanytartalmú hulladékra uniós szintű szabályozás vonatkozik, továbbá higany- és higanyvegyület-tartalmuktól függetlenül környezetkímélő módon kell őket kezelni.

A fentiek fényében az EU támogatni tudja egy olyan tervezett jogi aktus elfogadását, amely összhangban áll az uniós vívmányokkal.

Ennek megfelelően az egyezmény részes felei konferenciájának harmadik ülésén az EU kizárólag olyan határozat elfogadását támogathatja, amely összhangban áll az uniós vívmányokkal.

Szükség van uniós álláspont kialakítására, mivel elfogadását követően az egyezmény részes feleinek végre kell majd hajtaniuk a tervezett jogi aktust.

4. JOGALAP

4.1. Eljárási jogalap

4.1.1. Általános elvek

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 218. cikkének (9) bekezdése határozatok elfogadásáról rendelkezik „a megállapodásokkal létrehozott szervezetben az Unió által képviselendő álláspontok kialakítására vonatkozóan, amennyiben az ilyen szervnek joghatással bíró jogi aktust kell elfogadnia, kivéve a megállapodás intézményi kereteit kiegészítő vagy módosító jogi aktusokat”.

A „joghatással bíró jogi aktus” fogalmába beletartoznak a kérdéses szervre irányadó nemzetközi jog szabályai szerint joghatással bíró jogi aktusok. Ezenfelül a fogalom tartalmazza azokat az eszközöket is, amelyek a nemzetközi jog értelmében nem bírnak kötelező erővel, de „meghatározó módon befolyásolják az uniós jogalkotó által [...] elfogadott szabályozás tartalmát”⁸.

4.1.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A részes felek konferenciája egy megállapodás, nevezetesen a higanyról szóló Minamata egyezmény által létrehozott szerv.

⁷ HL L 226., 2000.9.6., 3. o.

⁸ A Bíróság 2014. október 7-i ítélete, Németország kontra Tanács, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64. pont.

A részes felek konferenciája által elfogadandó tervezett jogi aktus joghatással bíró jogi aktus. A tervezett jogi aktus joghatással bír, mivel az egyezmény részes feleinek intézkedéseket kell hozniuk a jogi aktus végrehajtása és betartása érdekében.

A tervezett jogi aktus nem egészíti ki és nem módosítja az egyezmény intézményi keretét.

Ezért a javasolt határozat eljárási jogalapja az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése.

4.2. Anyagi jogalap

4.2.1. Általános elvek

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapja elsősorban azon tervezett jogi aktus célkitűzésétől és tartalmától függ, amellyel kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspont meghatározásra kerül. Amennyiben a tervezett jogi aktus kettős célkitűzést követ, vagy két összetevőből áll, és ezek egyike elsődlegesként vagy döntő jellegűként azonosítható, míg a másik pusztán járulékos jellegű, az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozatot egyetlen jogalapra, azaz az elsődleges, illetve döntő jellegű célkitűzés vagy összetevő által megkövetelt jogalapra kell alapítani.

4.2.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A tervezett jogi aktus elsődleges célkitűzése és tartalma a környezettel kapcsolatos.

Ezért a javasolt határozat anyagi jogalapja az EUMSZ 192. cikkének (1) bekezdése.

4.3. Következtetés

A javasolt határozat jogalapja az EUMSZ 192. cikkének (1) bekezdése, összefüggésben 218. cikkének (9) bekezdésével.

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által a higanyról szóló Minamata egyezmény részes felei konferenciájának harmadik ülésén a higanytartalmú hulladékokra vonatkozó küszöbértékek meghatározásáról szóló határozatnak az egyezmény 11. cikkének (2) bekezdésével összhangban történő elfogadásával kapcsolatban képviselendő álláspontról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 192. cikke (1) bekezdésére, összefüggésben 218. cikke (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) A higanyról szóló Minamata egyezményt⁹ (a továbbiakban: egyezmény) az Unió az (EU) 2017/939 tanácsi határozat¹⁰ révén megkötötte, és az 2017. augusztus 16-án hatályba lépett.
- (2) Az egyezmény részes feleinek konferenciája által az első ülésén elfogadott, eljárási szabályokról szóló MC-1/1 határozat értelmében a felek mindent megtesznek annak érdekében, hogy konszenzussal megállapodásra jussanak valamennyi érdemi kérdésben.
- (3) 2019. november 25–29-én tartandó harmadik ülésén az egyezmény részes feleinek konferenciája várhatóan határozatot (a továbbiakban: javasolt határozat) fogad el az egyezmény 11. cikkének (2) bekezdésében említett higanytartalmú hulladékokra vonatkozó küszöbértékekről, amelyek ebből következően meghatározzák a hulladékokról szóló egyezmény 11. cikkének alkalmazási körét; az egyezmény 11. cikke (2) bekezdésének hatálya alá tartozó higanytartalmú hulladékokat az egyezmény 11. cikkének (3) bekezdése értelmében környezetkímélő módon kell kezelni.
- (4) Tekintettel arra, hogy elfogadása esetén a javasolt határozat joghatással fog bírni, mivel az egyezmény részes felei intézkedéseket kell hozniuk az egyezmény nemzeti és/vagy regionális szintű végrehajtása érdekében, helyénvaló meghatározni az Unió által az egyezmény részes feleinek konferenciáján képviselendő álláspontot.
- (5) Az Unió jelentős mértékben hozzájárult az egyezmény hulladékokra vonatkozó rendelkezéseinek kidolgozásához, valamint az egyezmény részes felei

⁹ A higanyról szóló Minamata egyezmény hiteles változata a következő címen érhető el: <https://treaties.un.org/doc/Treaties/2013/10/20131010%2011-16%20AM/CTC-XXVII-17.pdf>

¹⁰ A Tanács (EU) 2017/939 határozata (2017. május 11.) a higanyról szóló Minamata Egyezménynek az Európai Unió nevében történő megkötéséről (HL L 142., 2017.6.2., 4. o.).

konferenciájának második ülésén elfogadott MC-2/2 határozattal¹¹ elindított ülásszakközi szakértői munkához, amely a javasolt határozathoz vezetett, továbbá az uniós vívmányok már jelenleg is előírják, hogy az egyezmény 11. cikkének (2) bekezdésében említett valamennyi higanytartalmú hulladékot annak higanytartalmától függetlenül, az emberi egészség veszélyeztetése és a környezet károsítása nélkül kell kezelni.

- (6) Az Unió csak az egyezmény részes feleinek konferenciája által hozott olyan határozat elfogadását támogathatja, amely összhangban áll az uniós vívmányokkal,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az egyezmény részes felei konferenciájának harmadik ülésén az Unió által képviselendő álláspont az, hogy támogatni kell a higanytartalmú hulladékokra vonatkozó küszöbértékek meghatározásáról szóló, az uniós vívmányokkal összhangban álló határozat elfogadását.

2. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*

¹¹ MC-2/2 határozat: *A higanytartalmú hulladékokra vonatkozó küszöbértékek*; A higanyról szóló Minamata egyezmény részes felei konferenciájának jelentése a második ülésen végzett munkáról, UNEP/MC/COP2/19, 2018. december 6.